

Työvaliokunnan kokous 3/2018

Aika: 28.8.2018 klo 9.00-12.00

Paikka: Videoneuvotteluyhteys sekä Turun kauppakorkeakoulu, TSE videoneuvotteluhuone,
pohjakerros (käyntiosoite: Rehtorinpellonkatu 3, Turku)

Osallistujat:

Ulla Nygrén (pj.)
Minna Abrahamsson-Sipponen
Anne Lehto
Riitta Lähdemäki
Minna Niemi-Grundström
Pia Södergård
Katja Halonen (siht.)

1. Kokouksen avaus ja järjestäytyminen

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 9.02. Todettiin kokouksen olevan päätösvaltainen.

2. Edellisen kokouksen muistio

Tarkastettu muistio löytyy verkosta osoitteesta
<http://www.yliopistokirjastot.fi/toiminta/kokoukset>.

3. Sääntöuudistus

FUNin kokouksessa 2/2018 Minna Niemi-Grundström esitteli kommenttikierroksen jälkeen muotoillun ehdotuksen uusiksi säännöiksi. Keskustelun ja äänestyksen jälkeen sääntöehdotus palautettiin uuteen valmisteluun.

Minna Niemi-Grundström kertoi ajankohtaisen tilanteen. Sääntötyöryhmä on kokoontunut 9.8.2018 keskustelemaan muutosten tarpeesta. Sääntötyöryhmä piti ehdotuksen muuten ennallaan, mutta muutti muotoilua Kansalliskirjaston ja Varastokirjaston roolista FUNissa. Uudelleen valmisteltu sääntöehdotus (liite 1) liitteineen on Yammerissa kommentoivana. Sääntöjen hyväksymisestä tai hylkäämisestä on käynnissä sähköpostiaänestys. FUNin syyskuun kokouksessa käydään läpi prosessin eteneminen, äänestystulokset ja todetaan sääntöehdotuksen hyväksyminen tai hylkääminen.

Työvaliokunta keskusteli sääntöehdotukseen saaduista kommentteista. Kommenttien ei katsottu tuoneen esiin mitään sellaista, mitä sääntötyöryhmä ei olisi jo käsitellyt. Sovittiin,

että Minna Niemi-Grundström avaa Yammerissa sääntötyöryhmän käymää keskustelua. Työvaliokunta totesi sääntötyöryhmän tavoin, että sääntöehdotus joko hyväksytään tai hylätään kokonaisuutena.

Yammeriin pääsyn kanssa on ollut ongelmia. Jatkossa täytyy miettiä, onko sellaista yhteisöllistä työkalua, jota kaikki FUNin jäsenet voivat käyttää.

4. FUNin puheenjohtajuus 2019-2020

Keskusteltiin FUNin seuraavan puheenjohtajan valinnasta. Sääntöehdotuksen mukaan työvaliokunta asettaisi puheenjohtajaehdokkaan. Mikäli uusia sääntöjä ei hyväksytä, pitää työvaliokunnan päättää, miten puheenjohtajaehdokkaiden löytämiseksi toimitaan. Keskusteltiin asiasta ja todettiin, että olisi parempi kysyä halukkuutta laajemmin kuin siitä yliopistokirjastojen joukosta, josta ei ole vielä ollut puheenjohtajaa.

Todettiin, että jos sääntöehdotus hyväksytään, työvaliokunta asettaa ehdokkaan. FUNin kokouksessa, jossa puheenjohtaja valitaan, voidaan asettaa myös muita ehdokkaita tai asettua itse ehdolle. Ehdokkaista äänestetään FUNin uusi puheenjohtaja. Tärkeää on, että ehdokkaan suostumus on varmistettu ennen FUNin kokousta.

Päätettiin, että jos sääntöehdotusta ei hyväksytä, ehdokkaita puheenjohtajaksi voi ilmoittaa yhteistyösihteerille tiettyyn päivään mennessä ja ehdokkaiden suostumus pyydetään varmistamaan. Jos ehdokkaita on enemmän kuin yksi uudesta puheenjohtajasta äänestetään.

Minna Abrahamsson-Sipposen, Anne Lehdon, Minna Niemi-Grundströmin ja Riitta Lähdemäen kaudet työvaliokunnassa ovat päättymässä. Minna Abrahamsson-Sipponen ja Anne Lehto ovat työvaliokunnassa ensimmäistä kauttaan. Minna Niemi-Grundström ja Riitta Lähdemäki ovat olleet työvaliokunnassa jo kaksi kautta. Jäsen voi kuulua työvaliokuntaan kaksi peräkkäistä toimikautta. Työvaliokuntaan on valittava ainakin kaksi uutta jäsentä. FUNin kokous 4/2018 valitsee työvaliokunnan jäsenet.

5. FUNin toimintasuunnitelma vuodelle 2018

FUN Vaikuttaa

FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin, että seuraavassa FUNin kokouksessa keskustellaan, miten työstetään ja viedään eteenpäin kirjastojen roolia avoimessa tieteessä ja avoimessa tieteellisessä kotimaisessa julkaisemisessa. FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin myös, että pohditaan voitaisiinko syyskuun kokoukseen kutsua esim. Suomen Akatemian ja UNIFI:n edustajat.

Avoimen tieteen koordinaation siirryttyä TSV:lle kehittämisspäällikkö Henriikka Mustajoki on ollut yhteydessä mm. FUNiin alustavien keskustelujen merkeissä. Puheenjohtaja on kutsunut TSV:n kehittämisspäällikön Henriikka Mustajoen FUNin kokoukseen 3/2018 kertomaan

avoimen tieteen kansallisesta koordinaatiosta ja keskustelemaan yliopistokirjastojen roolista. Päätettiin kutsua kokoukseen myös UNIFI:n toiminnanjohtaja Leena Wahlfors.

Keskusteltiin esiin otettavista teemoista. Teemoja voisivat olla FUNin toiminta, yliopistojen rahoitusmallin uudistaminen, Julkaisufoorumin tasoluokitteluihin suunnitellun muutoksen vaikutukset, yliopistokirjastojen rooli digitalisaatiossa, aineistokustannusten nousu sekä yliopistokirjastojen tehtävät elinikäisen oppimisen tukena, tutkimuksessa ja oppimisessa. Sovittiin, että työvaliokunnan jäsenet valmistelevat taustoitettuja kysymyksiä em. teemoista.

Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) Avoimen tieteen kehittämisspäällikkö Henriikka Mustajoki on ollut yhteydessä FUNin yhteistyösihteriin ja puheenjohtajaan liittyen ATT-hankkeelta TSV:n vastuulle siirtyneeseen avoimen tieteen koordinaatioon (liitteet 2-3) ja tiedustellut FUNia mukaan keskustelemaan avoimen tieteen koordinoinnista ja tavoitteista sekä mahdollisesti osallistumaan koordinaatio toimintaan. Puheenjohtaja ja yhteistyösihteri tapasivat Henriikka Mustajoen 24.8.2018 alustavan keskustelun merkeissä. Ulla Nygrén kertoi tapaamisesta. Työvaliokunta totesi, että on hienoa, että yliopistokirjastot ovat mukana avoimen tieteen koordinaatiossa alusta asti. Työvaliokunta piti tärkeänä, että yliopistokirjastoilla olisi edustus suunnitellussa avoimen tieteen koordinaation mallissa sen kaikilla tasoilla. Osana avoimen tieteen koordinaatiota järjestetään kuulemistilaisuuksia. Yhteistyösihteri selvittää kuulemistilaisuuksien päivämäärät, niiden sisällön ja sen miten toimijat valitaan. Kuulemistilaisuuksista tiedotetaan koko FUNille. Vastuullisen metriikan Kick-off -tilaisuuden esityskalvoista (<https://wiki.eduuni.fi/x/gKKDB>) löytyy päivitetty versio kalvosta, jossa esitellään ehdotus avoimen tieteen kansallisesta koordinaatiosta.

Avoimen tiedejulkaisemisen rahoitusta käsitellyt pyöreän pöydän kutsuseminaari järjestettiin SKS:ssa 23.8.2018. Seminaariin osallistui tiedekustantajien, tiederahoittajien ja OKM:n edustajia sekä STKS:n, HuLibin ja FUNin edustajat. Ulla Nygrén kertoi tilaisuudesta. Seminaari käsitteli avoimen julkaisemisen rahoitusta paljolti avoimen monografiakustantamisen näkökulmasta. Seminaarissa keskusteltiin avoimen julkaisemisen eduista ja haasteista, yliopistokirjastojen roolista muuttuvassa toimintaympäristössä, julkaisualustoista ja kustantamisen rakenteiden ja kulujen muuttumisesta. Avoimen monografiajulkaisemisen edistämiseksi on mahdollisesti tulossa kansallinen työryhmä. Työvaliokunta keskusteli seminaarin annista.

FUNin puheenjohtaja Ulla Nygrén ja varapuheenjohtaja Minna Niemi-Grundström ovat tavanneet OKM:n edustajia 13.6.2018. Ulla Nygrén ja Minna Niemi-Grundström kertoivat tapaamisesta. OKM:stä tapaamiseen osallistuivat opetusneuvos Jorma Karhu, ylitarkastaja Anne Luoto-Halvari ja ylitarkastaja Sami Niinimäki. Tapaamisen teemoja olivat yliopistojen tulevaisuus, tuloskeskustelut, FUNin uusi strategia, avoin tiede ja avoimet innovaatiot, uusi rahoitusmalli, jatkuvan oppimisen tavoitteet, Varastokirjaston tulevaisuus, tietosuoja-asetus ja FinELibin kautta tuleva OKM:n rahoitus.

FUNin puheenjohtaja Ulla Nygrén ja yhteistyösihteri Katja Halonen ovat osallistuneet Kansalliskirjaston sektorikokoukseen 20.6.2018. Ulla Nygrén kertoi tapaamisesta. Kokouksessa käytiin läpi Kansalliskirjaston kirjastoverkkopalveluiden toiminta vuonna 2017, talous 2017, toimintasuunnitelma vuodelle 2018, organisaatioasiakkaille suunnattujen palvelujen ulkoinen arviointi ja kirjastosektoreiden ajankohtaiset kuulumiset.

FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin, että FUNin syyskuun kokouksessa käsitellään oppimisen tuen ja tutkimuksen tuen verkostojen ajatuksia tulevaisuuden yhteistyöstä ja verkostojen korvaamisesta. FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin, että työvaliokunta voi perustaa työryhmiä strategian toteuttamiseksi. Ulla Nygrén kertoi Turussa Peda-Forumissa yhteydessä järjestetystä FUNin oppimisen tuen tapaamisesta. Leena Järveläisen (TY) yhteenveto tapaamisen annista sisälsi kolme keskeistä asiaa: oppimisen tuki on edelleen tärkeää, yhteistyöllä tulisi olla konkreettinen tavoite ja verkostolla on tahtoa yhteiseen tekemiseen kaikkien hyödyksi. Yhteisiä alustoja voisi olla hyvä olla. Tapaamisia Peda-Forumissa yhteydessä pidettiin tärkeinä. Kuitenkaan vahvaa tahtotilaa yhteisen kansallisen verkoston eteenpäin viemiseksi ei ole. Työvaliokunta totesi, että ad hoc työryhmiä voidaan perustaa tarpeen mukaan.

FUN Kokeilee

Turun yliopiston tulevaisuuden tutkimuskeskuksen järjestämä Yliopistokirjastojen mahdolliset tulevaisuudet -työpaja järjestetään Helsingissä Hankenilla 20.9.2018. Ulla Nygrén ja Katja Halonen tapaavat työpajan vetäjän Juha Kaskisen ennen työpajaa.

FUNin kokouksessa 2/2018 keskusteltiin mahdollisuudesta kutsua NUAS-verkosto tai muut pohjoismaiset kumppanit mukaan työpajaan. FUNin kokouksessa 2/2018 sovittiin myös, että FUNin puheenjohtaja voisi olla yhteydessä NUAS-verkostoon ja keskustella yhteistyömahdollisuuksista. Pohdittiin työpajassa esiin nousevia teemoja. Työpaja keskittyy suomalaiseen toimintaympäristöön ja siihen liittyviin haasteisiin ja mahdollisuuksiin. Tästä syystä puheenjohtaja ehdotti, että työpaja järjestetään vain FUNin jäsenten kesken. Työvaliokunta hyväksyi ehdotuksen.

Keskusteltiin, miten yhteistyötä NUAS-verkoston kanssa voisi käynnistää. Pia Södergård toimii NUAS:n kirjastopalveluryhmän puheenjohtajana. Päädyttiin ehdottamaan yhteistapaamista, joka olisi epäformaalimpi kuin seminaari. Tapaamisessa voitaisiin vaihtaa tietoa eri maiden, kuten Tanskan, yliopistokirjastojen nykytilanteesta ja tulevaisuuden näkymistä. Muita teemoja voisivat olla avoin tiede, julkaisulisenssit ja johtaminen. Pia Södergård ottaa asian esille NUAS-verkostossa, joka kokoontuu seuraavan kerran marraskuussa. FUNin puolesta tapaamista voisi valmistella seuraava työvaliokunta.

Keskusteltiin työvaliokunnan jäsenten ideoista muiden vuoden 2018 tavoitteiden toteuttamiseksi (liite 4). Todettiin, että yhteinen avoin verkkokoulutus toteutetaan tarpeen mukaan. Mediaryhmä on pohtinut johtajien pitchauskilpailua. Työvaliokunta ehdottaa, että FUNin kokousta 4/2018 edeltävänä päivänä pidetään illanvietto, jossa johtajat pilotoivat pitchauskilpailua.

FUN Näkyy

Mediaryhmä sai FUNin kokouksessa 2/2018 tehtäväkseen laatia hissipuheen, kriisiviestintäsuunnitelman, taulukot aktiviteettien seurantaan ja vaikuttavuuden arviointiin

ja selvittää mahdollisuuksia parantaa Google-optimointia. Hissipuheen laatimisessa sovittiin hyödynnettävän Yammeria. Mediaryhmän puheenjohtaja Minna Abrahamsson-Sipponen kertoi mediaryhmän ajankohtaisen tilanteen.

Mediaryhmä on suunnitellut hissipuheen fasilitoinnin. Hissipuhe laaditaan Yammerissa. Minna Abrahamsson-Sipponen ja yhteistyösihteeri laativat vaikuttavuuden seurantaan media-aktiiviteettien seurantataulukon yhteisesti täytettäväksi Yammeriin. Aktiiviteetteja seurataan vuoden 2019 loppuun. Vuoden 2019 päätteeksi tehdään analyysi vaikuttavuudesta.

Mediaryhmä on todennut, ettei laadi toistaiseksi kriisiviestintäsuunnitelmaa, vaan reagoidaan tilanteen mukaan. Keskusteltiin Twitter-viestinnästä. Puheenjohtaja voi twiitata FUNin nimissä. Twitter-tiliä voivat käyttää myös yhteistyösihteeri ja työvaliokunta ainakin jakamiseen. Twitteriä on syytä kaikkien seurata aktiivisesti ja tiedottaa reagointia vaativista asioista FUNin puheenjohtajalle. Keskustellaan FUNin kokouksessa Twitter-viestintävastuista. Yhteistyösihteeri lisää Twitter-tilin ikonin FUNin verkkosivuille. FUN tiedottaa omista näkemyksistään pääasiassa verkkosivujen kautta.

Yhteistyösihteeri toteuttaa Google-optimointia Minna Abrahamsson-Sipposen toimittaman ohjeen mukaan. Yliopistokirjastot voisivat linkittää omille verkkosivuilleen FUNin verkkosivut näkyvyyden lisäämiseksi.

6. FinELibin palvelut yliopistokirjastoille

FUNin edustajat FinELibin ohjausryhmässä Minna Niemi-Grundström ja Pia Södergård kertoivat FUNin kokouksessa 2/2018 käydyin keskustelun käsittelystä FinELibin ohjausryhmän kokouksessa 18.6.2018. Arja Tuuliniemi esitteli kokouksessa FUNin kokouksessa käytyä keskustelua FinELibin palveluista ja FinELib-toimiston tuesta konsortion jäsenille. Ohjausryhmä otti palautteen vastaan. Ohjausryhmän kokoonpanossa yliopistokirjastojen painoarvoa ollaan valmiita tarkastelemaan.

7. Katsaus kotimaiseen tieteelliseen julkaisemiseen

Kristiina Hormia-Poutanen on toimittanut FUNille uuden esityksen Kotilavan rahoitusmalliksi (liite 5) ja tiedustellut, onko malli sellainen, että FUN voi sitä tukea ja olla mukana esittelemässä sitä Unifille yhdessä Kansalliskirjaston kanssa. Yliopistokirjastojen johtajilta on pyydetty kommentteja kannanottoa varten 15.8. mennessä. Keskusteltiin aiheesta.

8. FUNin kokouksen 3/2018 esityslista

Päätettiin, että puheenjohtaja ja yhteistyösihteeri viimeistelevät FUNin kokouksen 3/2018 esityslistaluonnoksen (liite 6) ja sen liitteet. Työvaliokunta kommentoi ja hyväksyy esityslistan sähköpostitse.

9. Ilmoitusasiat

- FinELibin palvelusopimuksen luonnos on lähetetty myös FUNille tiedoksi/kommentoitavaksi. Keskusteltiin, onko FUNin syytä kommentoida luonnosta. Työvaliokunta päättää kommentoinnista tutustuttuaan saatuihin kommentteihin.
- FUN on saanut lausuntopyynnön standardin ISO 3297:2017 "Information and documentation - International standard serial number (ISSN)" suomenkielisestä käännöksestä (liitteet 7-9). Lausunto valmistuu viimeistään 18.9.2018.
- Vastuullisen metriikan Kick-off järjestettiin 24.8.2018 Helsingin yliopiston pääkirjaston Kaisa-salissa. FUNin tutkimuksen tuen verkosto oli mukana yhtenä järjestäjistä. Päivän esitykset löytyvät osoitteesta: <https://wiki.eduuni.fi/x/gKKDB>.
- Kuvailun tiedotuspäivät järjestetään 23.-24.10.2018 Helsingissä.
- STKS:n Informaatiolukutaito-työryhmä ja Tutkijapalveluiden työryhmä järjestävät "Koko kylä kasvattaa! Avoin ja eettinen tiede asiantuntijatyössä" -seminaarin 16.11.2018 Aalto-yliopiston oppimiskeskuksessa.
- Lokakuun alussa järjestetään Tiedejulkaisemisen rahoitus -päivä avoimen julkaisemisen kentän toimijoille. Sovittiin, että FUNilta pyydetyn puheenvuoron tilaisuudessa esittää Anne Lehto. Anne Lehto lähettää puheenvuoron työvaliokunnalle kommentoitavaksi.
- KINE-päivät järjestetään Vaasassa 10.-12.10.2018

10. Muut asiat

Keskusteltiin vakiokorvauslaskuista. Päätettiin, että yhteistyösihteeri kerää kirjastoilta tiedot saaduista vakiokorvauslaskuista ja niiden käsittelystä yliopistoissa FUNin kokousta 3/2018 varten.

11. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.05.

Liitteet:

- 1 Uudelleen valmisteltu sääntöehdotus / FUNin säännöt
- 2 TSV Avoimen tieteen koordinaatio esitys
- 3 Henriikka Mustajoen sähköposti 19.6.2018
- 4 FUNin toimintasuunnitelma 2018
- 5 Kotilavan muokattu rahoitusmalli
- 6 FUNin kokouksen 3/2018 esityslista (luonnos)
- 7 ISO3297 ISSN lausuntopyyntö
- 8 ISO3297 2017
- 9 SFS-ISO-3297-2018 käänös lausunnolle